

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Α΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Οι φίλοι μας τα ζώα»

Συγγραφή: ΜΑΡΙΑ ΤΟΛΥΜΕΝΟΥ

Εφαρμογή: ΜΑΡΙΑ ΤΟΛΥΜΕΝΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνια 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Οι φίλοι μας τα ζώα

Εφαρμογή σεναρίου

Μαρία Τολυμένου

Δημιουργία σεναρίου

Μαρία Τολυμένου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

3^ο Γυμνάσιο Νίκαιας

Χρονολογία

Από 08-04-2014 έως 20-05-2014.

Διδακτική/θεματική ενότητα

—

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

7 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: Wiki, Fakebook.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

- Οι προϋποθέσεις που έθετε το συνταγμένο σενάριο επιτεύχθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Το σενάριο εφαρμόστηκε μετά το πρώτο τρίμηνο. Είχαμε ήδη εργαστεί με τους μαθητές στο συνεργατικό περιβάλλον του Wiki για αυτό και είχαν εξοικειωθεί με αυτό. Οι μαθητές αναρτούσαν εργασίες τους, δημιουργούσαν σελίδες και σχολίαζαν· είχαν, επομένως, την αίσθηση του συνεργατικού διαδικτυακού χώρου.
- Επίσης, οι μαθητές ήδη γνώριζαν το περιβάλλον Fakebook και το πρόγραμμα κατασκευής συννεφόλεξου, το Tagxedo, αφού είχαν δουλέψει σε αυτά. Δεν είχε δοθεί η ευκαιρία όμως να αξιοποιήσουν κάποιο περιβάλλον εννοιολογικού χάρτη, για αυτό και στο σημείο αυτό έγινε μία προσαρμογή του σεναρίου.
- Είχαν επίσης εξοικείωση με την εργασία σε ομάδες, καθώς εφαρμοζόταν ως διδακτική πρακτική στο μάθημά μας αλλά και σε άλλα διδακτικά αντικείμενα.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για τη σχολική μονάδα

- Η πρόσβαση στο διαδίκτυο ήταν δυνατή μόνο για δύο από τις επτά ώρες του σεναρίου. Τις υπόλοιπες οι μαθητές εργάστηκαν στην τάξη με τον διαδραστικό πίνακα-βιντεοπροβολέα και σύνδεση στο διαδίκτυο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Μαρία Τολυμένου, Οι φίλοι μας τα ζώα, Νεοελληνική Λογοτεχνία Α΄ Γυμνασίου, 2014.

Το σενάριο αντλεί

—

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με την εφαρμογή του σεναρίου, όπως οριζόταν και στο συνταγμένο σενάριο, «επιδιώχθηκε οι μαθητές να γνωρίσουν και να παρουσιάσουν αντιπροσωπευτικές περιπτώσεις των δύο πιο αγαπημένων ζώων συντροφιάς, του σκύλου και της γάτας, μέσα από συγκεκριμένα λογοτεχνικά κείμενα». Ασχολήθηκαν, ακόμα, με το θέμα της παρουσίας των ζώων αυτών στη ζωή των ανθρώπων. Οι μαθητές σε ομάδες προσέγγισαν ένα διαφορετικό για κάθε ομάδα λογοτεχνικό κείμενο, στο οποίο πρωταγωνιστεί ένα ζώο. Με τις δραστηριότητές τους προχώρησαν στη σκιαγράφηση της ταυτότητας του ζώου και διαμόρφωσαν σταδιακά το προφίλ του ήρωα-ζώου στο Fakebook, περιβάλλον παρόμοιο με το Facebook, που είναι οικείο στους περισσότερους. Επιπλέον, προσέγγισαν και προσπάθησαν να ερμηνεύσουν τη σχέση του ήρωα-ζώου με τους ανθρώπους.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Σύμφωνα με το συνταγμένο σενάριο: «Η ενασχόληση με λογοτεχνικά κείμενα με θέμα τα ζώα, και μάλιστα αυτά που ονομάζουμε ζώα συντροφιάς, σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στην ανάγκη μέσα από ένα ευχάριστο για τα παιδιά της Α΄ Γυμνασίου θέμα να καλλιεργηθεί ο προβληματισμός για τη συνύπαρξη του ανθρώπου με τα ζώα».

Το θέμα από την πρώτη στιγμή φάνηκε να αρέσει στα παιδιά: τα ευχαριστούσε, τα ξεκούραζε από τον φόρτο εργασίας και το άγχος των επικείμενων εξετάσεων –βρισκόμασταν στο τέλος σχεδόν της σχολικής χρονιάς. Η παρουσία ενός ζώου μέσα στο σπίτι, φαινόμενο πολύ συχνό, τουλάχιστον για τις δυτικές κοινωνίες, ήταν για τους περισσότερους μαθητές πραγματικότητα. Με την εφαρμογή θέλησα να τεθούν τα ερωτήματα: *Έχουμε άραγε σκεφτεί πόσο διαφορετικό είναι αυτό το ον από εμάς; Έχουμε προβληματιστεί σχετικά με τη συμβίωσή μας με αυτό; Και γιατί είναι τόσο σημαντικό να προβληματιστούμε για αυτήν τη σχέση;*

Η εφαρμογή ξεκίνησε από την παραδοχή που έθετε και το συνταγμένο σενάριο: «Ο άνθρωπος συχνά περιμένει ότι το κατοικίδιό του θα υιοθετήσει ανθρώπινα χαρακτηριστικά στη συμπεριφορά του, γιατί τις περισσότερες φορές το βλέπει ως προέκταση του εαυτού του. Πολλές φορές θεωρείται δεδομένη η σχέση κυριαρχίας του έλλογου ανθρώπου πάνω στο ά-λογο ζώο. Το ζώο όμως, ακόμα κι αυτός ο απόλυτα εξημερωμένος και “καναπεδάτος” σκύλος, είναι φύση και δεν μπορεί να έχει συναίσθηση τι σημαίνει κοινωνική προσαρμογή. Τα ζώα ζουν μαζί μας στις σύγχρονες κοινωνίες, αλλά διατηρούν πάντα το δικό τους ένστικτο επιβίωσης. Για αυτόν τον λόγο ίσως αξίζει να τους δίνουμε την αγάπη μας και να τα σεβόμαστε· επειδή είναι διαφορετικά από εμάς».

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου μέσα από δραστηριότητες με παιγνιώδη χαρακτήρα έγινε προσπάθεια οι μαθητές να παρατηρήσουν και να αντιληφθούν τη διαφορετική φύση του ζώου και την ανάγκη σεβασμού που της οφείλουμε. Επίσης, θελήσαμε να φανεί ότι «οι ήρωες-άνθρωποι των λογοτεχνικών κειμένων δείχνουν αυτόν τον απαιτούμενο σεβασμό προς τα τόσο διαφορετικά από τον άνθρωπο όντα, για αυτό και είναι μεγάλο το συναισθηματικό όφελος που κερδίζουν από τη συνύπαρξή τους με τα ζώα. Έτσι, η ζωή για το αύταρκες και δυνατό ον που θεωρεί ο άνθρωπος τον εαυτό του γίνεται σίγουρα πιο πλήρης, λιγότερο μοναχική και περισσότερο συνειδητοποιημένη ως προς τη μηδαμινότητά της».

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώξαμε οι μαθητές:

- να γνωρίσουν και να παρουσιάσουν χαρακτηριστικές περιπτώσεις ζώων συντροφιάς, τη συμπεριφορά τους, τις “αταξίες” τους και την αντίδραση των ανθρώπων σε αυτές,

- να συσχετίσουν, αφενός, την παρουσία των ζώων συντροφιάς με την παιχνιδιάρικη διάθεση που γεννούν στον άνθρωπο και αφετέρου, με τις παιδικές αναμνήσεις του ώριμου ενήλικα,
- να εντοπίσουν τους δεσμούς που δημιουργούνται μεταξύ ανθρώπου και ζώου, τη συναισθηματική συνεισφορά και τη θέση του ζώου στη ζωή των ανθρώπων, όπως και τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει στη γνωριμία του ατόμου με τον εαυτό του,
- να αντιληφθούν την ανάγκη σεβασμού των αναγκών του ζώου, όπως είναι για τη γάτα το ανεξάρτητο πνεύμα, το κυνηγετικό ένστικτο, ο αξιοπρεπής θάνατος.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώξαμε οι μαθητές:

- να γνωρίσουν τα στοιχεία που συγκροτούν τον χαρακτήρα ενός λογοτεχνικού ήρωα (όνομα, εξωτερικά χαρακτηριστικά, δράση, συμπεριφορά)· στην περίπτωση μας του ζώου-ήρωα,
- να κατανοήσουν ότι ένας συγγραφέας χρησιμοποιεί διάφορους τρόπους για να παρουσιάσει τους ήρωες του κειμένου του, όπως:
 - ο τις φωνές, τα σχόλια και τις αντιδράσεις τους,
 - ο την αφήγηση της δράσης τους,
 - ο την επιλογή συγκεκριμένων κατηγοριών λέξεων –επίθετα, ρήματα, επιρρήματα– για τη δημιουργία του κατάλληλου ύφους στην περιγραφή.

Γραμματισμοί

Με την εφαρμογή του σεναρίου επιδιώξαμε οι μαθητές να μπορούν:

- να αντιλαμβάνονται ότι η γνωριμία με έναν λογοτεχνικό ήρωα γίνεται μέσα από τον εντοπισμό συγκεκριμένων στοιχείων, όπως όνομα, εξωτερικά χαρακτηριστικά, δράση, συμπεριφορά,

- να αναγνωρίζουν ότι το λογοτεχνικό κείμενο οδηγεί σε προβληματισμούς γύρω από τη συνύπαρξη και τη σχέση του ανθρώπου με τα άλλα έμβια όντα,
- να χρησιμοποιούν ένα ηλεκτρονικό περιβάλλον, το Fakebook, που θυμίζει το γνωστό τους μέσο κοινωνικής δικτύωσης, το Facebook, ώστε να δημιουργούν το προφίλ του λογοτεχνικού ήρωα –του ζώου εδώ– αξιοποιώντας γνωστούς τους τρόπους επικοινωνίας,
- να αξιοποιούν τις δυνατότητες συνεργασίας, ανταλλαγής απόψεων και σχολιασμού που προσφέρει η ηλεκτρονική πλατφόρμα του Wiki.

Διδακτικές πρακτικές

Μία από τις επιδιώξεις του εφαρμοσμένου σεναρίου, όπως και του συνταγμένου, ήταν η ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των μαθητών. Για αυτό οι περισσότερες δραστηριότητες στο μεγαλύτερο μέρος τους ήταν ομαδικές. Μόνο στην Α΄ φάση οι μαθητές δούλεψαν ατομικά, όταν έπρεπε μόνοι τους να επιλέξουν ποιο ζώο –σκύλος ή γάτα– τους αντιπροσώπευε, κριτήριο που βοήθησε και στην κατάταξή τους στην αντίστοιχη ομάδα.

Διαμορφώθηκαν οκτώ ομάδες, που ανά δύο ασχολήθηκαν με το ίδιο λογοτεχνικό κείμενο, διαφορετικό για κάθε ζευγάρι της ομάδας, όμως οι δραστηριότητές τους ήταν κοινές και προχωρούσαν παράλληλα. Όλες οι ομάδες θα δημιουργούσαν το προφίλ του ζώου που πρωταγωνιστεί στο κείμενο που διάβαζαν. Η σύνθεση του προφίλ έγινε μέσω των διαφόρων δραστηριοτήτων του φύλλου εργασίας, επομένως ήταν καθορισμένες από τη διδάσκουσα. Ο ρόλος της εκπαιδευτικού εδώ ήταν αρκετά ισχυρός, αφού, όπως αναφερόταν και στο αρχικό σενάριο, επρόκειτο για μαθητές της Α΄ Γυμνασίου και έπρεπε να αποφευχθεί ο κίνδυνος να πελαγοδρομούν –σε περίπτωση που αφήνονταν χωρίς κάποια καθοδήγηση– στους κύριους άξονες της εργασίας για τη σκιαγράφηση του ζώου-λογοτεχνικού χαρακτήρα. Ωστόσο, είχαν περιθώρια αυτενέργειας στη συγκέντρωση υλικού κατά τη δημιουργία του προφίλ του ζώου στο Fakebook, στο οποίο

ανήρτησαν σχόλια, εικόνες, βίντεο και μπορούσαν να δηλώσουν την αρέσκεια ή τη δυσαρέσκειά τους με τη γνωστή επιλογή “like” και τη δήλωση φιλίας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το θέμα του σεναρίου επιλέχθηκε καθώς αποτελεί μία από τις θεματικές ενότητες του σχολικού βιβλίου, «Οι φίλοι μας τα ζώα». Τα τρία από τα τέσσερα κείμενα του σεναρίου βρίσκονται στο σχολικό βιβλίο και μόνο ένα, «Ο Καπιτάνιος» του Στράτη Μυριβήλη, προέρχεται από παλαιότερο λογοτεχνικό σχολικό ανθολόγιο. Η επιλογή του έγινε προκειμένου να υπάρχουν δύο κείμενα που αναφέρονται σε γάτες και δύο σε σκύλους και σε χαρακτηριστικές συμπεριφορές τους. Επιπλέον, θεωρούμε ότι πρόκειται για ένα κείμενο που αγάπησαν πολλές γενιές μαθητών.

Εξάλλου, η συνύπαρξη με τα ζώα είναι ένα θέμα που συγκινεί ιδιαίτερος τα παιδιά και αναπτύσσει το ενδιαφέρον τους· πιθανότατα όλοι οι μαθητές θα έχουν να θυμηθούν κάποια προσωπική τους εμπειρία με ένα ζώο και να ταυτιστούν σε κάποιο βαθμό με τον άνθρωπο-ήρωα.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο εντάσσεται στην ενότητα του σχολικού ανθολογίου λογοτεχνικών κειμένων της Α΄ Γυμνασίου «Οι φίλοι μας τα ζώα».

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο σενάριο αξιοποιήθηκε αρχικά ο εννοιολογικός χάρτης ως μέσο αναπαράστασης των πληροφοριών εκείνων που είναι απαραίτητες για τη διαγραφή του χαρακτήρα ενός λογοτεχνικού ήρωα. Οι άξονες –στοιχεία που συγκροτούν έναν χαρακτήρα– δόθηκαν στο φύλλο εργασίας· οι μαθητές στην πρώτη δραστηριότητά τους έπρεπε να εντοπίσουν και να καταγράψουν τα σημεία του κειμένου που στοιχειοθετούν τον χαρακτήρα αυτόν. Το σχήμα του εννοιολογικού χάρτη επομένως λειτούργησε ως εργαλείο διαμεσολάβησης προκειμένου να κατανοήσουν οι μαθητές ότι οι

πληροφορίες που εντοπίζουν στο κείμενο για κάθε ήρωα οδηγούν τελικά στην κατασκευή του χαρακτήρα του.

Για τη δημιουργία του προφίλ κάθε ήρωα-ζώου εργάστηκαν στο Fakebook, εργαλείο διαδικτυακό που προσομοιάζει στο γνωστό τους Facebook. Οι μαθητές κινήθηκαν αρκετά άνετα στο περιβάλλον αυτό και είδαν τις καθημερινές τους συνήθειες να συμπορεύονται με τις διδακτικές πρακτικές στην τάξη, κάτι που αποτελούσε και στόχο της αξιοποίησης του συγκεκριμένου εργαλείου, όπως οριζόταν και στο συνταγμένο σενάριο.

Για να καταλήξουν στη δημιουργία του προφίλ, εργάστηκαν επίσης στο Wiki της τάξης, το οποίο λειτούργησε κυρίως ως χώρος ανεύρεσης υλικού και κατάθεσης των εργασιών. Δεν το αξιοποίησαν όμως όσο ευελπιστούσα για τη μεταξύ τους συνεργασία και για σχολιασμό· μόνο μία ομάδα ανταποκρίθηκε σε αυτόν τον ρόλο. Επίσης, ενώ η οδηγία στο φύλλο εργασίας ήταν να καταθέτουν στο Wiki και σε χρόνο εκτός σχολείου σχόλια, εικόνες, βίντεο που θεωρούσαν ότι αποδίδουν τον χαρακτήρα του ήρωά τους και που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν, μετά από επιλογή που θα έκαναν όλοι μαζί, ως υλικό για τη δημιουργία του ηλεκτρονικού προφίλ, καμία ομάδα δεν έκανε αυτό το βήμα, αλλά προχώρησαν κατευθείαν στην εισαγωγή των στοιχείων στο προφίλ στο Fakebook, είτε μετά από συνεργασία στο εργαστήριο είτε ατομικά από το σπίτι.

Όλες οι ομάδες δημιούργησαν την εικόνα του ήρωά τους με συννεφόλεξο στο Tagxedo, που τους άρεσε περισσότερο από παρόμοια περιβάλλοντα που είχαμε δει –το Wordle συγκεκριμένα– γιατί αναδείχθηκε, όπως επισημαινόταν και στο συνταγμένο σενάριο, το παιγνιώδες στοιχείο της οπτικοποίησης των χαρακτηρισμών που είχαν επιλέξει. Επιπλέον, κατά την επιλογή των λέξεων-χαρακτηρισμών είχαν την ευκαιρία να αυτενεργήσουν και να εκφραστούν δημιουργικά.

Το διαδίκτυο έδωσε στους μαθητές πληροφοριακό υλικό από επιλεγμένες από τη διδάσκουσα ιστοσελίδες, προκειμένου να το αξιοποιήσουν για τις εργασίες που

καλούνταν να πραγματοποιήσουν στη συνέχεια. Επίσης, με ελεύθερη αναζήτηση που έκαναν οι ίδιοι πρότειναν επιπλέον υλικό που θα ταίριαζε στο προφίλ του ήρωά τους.

Οι μαθητές αξιοποίησαν και τις δυνατότητες του προγράμματος επεξεργασίας κειμένου όταν αξιοποίησαν τη χρωματική επισήμανση στο ψηφιακό λογοτεχνικό κείμενο για τα σημεία στα οποία διέκριναν τα χαρακτηριστικά του ζώου. Κράτησαν, τέλος, σημειώσεις σε πίνακα για τους τρόπους που τα απέδιδαν.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΛ Α' Γυμνασίου:

Γρηγόριος Ξενόπουλος, [«Η γάτα του παπά»](#)

Λιλή Ζωγράφου, [«Στρίγκλα και καλλονή»](#)

Γιώργος Σκαμπαρδώνης, [«Η Βαγγελιώ-δεν-είσαι-εντάξει»](#)

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Στράτης Μυριβήλης, [«Ο Καπιτάνιος»](#)

Υποστηρικτικό υλικό

Ιστοσελίδες

[«Είμαι μια κακιά γάτα... Το παραδέχομαι»](#) (εφ. *Lifo*)

[«18 άνθρωποι φωτογραφίζονται με τους σκύλους τους – για τελευταία φορά»](#) (εφ. *Lifo*)

Ειρήνη Βενιού, [«Κορυφαίος κυνηγός η γάτα»](#) (εφ. *Το Βήμα*)

[«Αποχαιρετώντας το κατοικίδιο μας»](#) (Κτηνιατρικό Κέντρο Θεσσαλονίκης)

[«Ευθανασία: πότε είναι η σωστή στιγμή να γίνει;»](#) (ιστοσελίδα [adespoto.gr](#))

[«Τα 14 πιο πιστά σκυλιά της ιστορίας»](#) (ιστοσελίδα [medicaltv.eu](#))

Τραγούδια

[«Σκύλος ή Γάτος»](#) από τον δίσκο *Να σε δω να γελάς...*, στίχοι-μουσική Γιώργος Παντελιάς, εκτέλεση Κίτρινα Ποδήλατα, 2001.

Βίντεο

[Hot Spot-Simon's cat](#)

[Fly Guy-Simon's cat](#)

[TV Dinner-Simon's cat](#)

[The Charlie Brown and Snoopy Show: Snoopy's Foot](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α' Φάση (2 ώρες)

1^η ώρα (αίθουσα του τμήματος)

Η πρώτη ώρα της Α' φάσης πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του τμήματος, που διαθέτετε διαδραστικό πίνακα με σύνδεση στο διαδίκτυο. Οι δραστηριότητες έγιναν στην ολομέλεια της τάξης.

Αρχικά, ενημέρωσα τους μαθητές ότι τις επόμενες διδακτικές ώρες –δηλαδή μέχρι το τέλος της σχολικής χρονιάς– θα μελετούσαν και θα έκαναν δραστηριότητες σε κείμενα με ήρωες ζώα, μελετώντας τη συμπεριφορά τους και τη σχέση του ανθρώπου με αυτά. Τα παιδιά αντιμετώπισαν με πολύ ενθουσιασμό την προοπτική αυτή, οι περισσότεροι μάλιστα, όπως είπαν, είχαν κάποιο κατοικίδιο. Ξεκινήσαμε με μια πρώτη γνωριμία με τα χαρακτηριστικά των δύο πιο αγαπητών ζώων, της γάτας και του σκύλου, με τα οποία θα ασχολούνταν, με τη βοήθεια των κειμένων στο φύλλο εργασίας.

Η γνωριμία με τους ήρωες-ζώα έγινε μέσα από κείμενα που δόθηκαν στο [φύλλο εργασίας](#), τα οποία διάβασα μεγαλόφωνα στην ολομέλεια της τάξης. Τα κείμενα ήταν μια παρωδία ημερολογίου μιας γάτας και ενός σκύλου, ένα απόσπασμα από την

εξομολόγηση ενός «παρατηρητή» της σκυλίσιας συμπεριφοράς, μία φωτογραφία που εκφράζει την εμπιστοσύνη και την αφοσίωση ενός σκύλου στον άνθρωπο και τέλος, ένα σκίτσο-καρικατούρα μιας γάτας συνοδευμένο από καυστικό σχόλιο. Δεν επεκταθήκαμε σε ιδιαίτερο σχολιασμό των κειμένων και χαρακτηρισμό των ζώων, γιατί ήθελα ανεπηρέαστοι οι μαθητές να προχωρήσουν στην επόμενη δραστηριότητα της σκιαγράφησης του ήρωα-ζώου.

Όπως ακριβώς προβλεπόταν και στο συνταγμένο σενάριο, στόχος των κειμένων ήταν να αναρωτηθούν οι μαθητές σχετικά με τον χαρακτήρα ποιου από τα δύο ζώα ταυτίζονταν οι ίδιοι. Πρόκειται για κριτήριο που θα προσδιόριζε και την ομάδα στην οποία θα εντάσσονταν, ανάλογα με το ζώο που πρωταγωνιστεί στο λογοτεχνικό κείμενο με το οποίο η κάθε μία επρόκειτο να ασχοληθεί· δεν το είχα όμως, ακόμη, ανακοινώσει στους μαθητές για να μην επηρεαστούν ως προς τον χωρισμό τους. Επιπλέον, στόχος της δραστηριότητας ήταν να σκεφτούν τους λόγους για τους οποίους συμπεριφέρονται και εκείνοι με συγκεκριμένο τρόπο στο όποιο σύνολο ανήκουν. Προσπάθησα, βέβαια, να αποφύγουμε την ταύτιση με ένα ζώο, γιατί, όπως τονίζεται και στο αρχικό σενάριο, αυτό ενέχει τον κίνδυνο να πιστέψουν οι μαθητές ότι το ζώο έχει ανθρώπινα χαρακτηριστικά, κάτι που αντιβαίνει στους στόχους του σεναρίου. Για αυτό και στη συζήτηση που ακολούθησε μετά την ανάγνωση των κειμένων ξεκαθαρίσαμε, αφενός, ότι στο ζώο η συμπεριφορά είναι θέμα ενστίκτου, ενώ στον άνθρωπο συνυπάρχει με τη λογική και αφετέρου, ότι η ανθρώπινη συμπεριφορά καθορίζεται από ποικίλους παράγοντες.

Η πρώτη ώρα της Α' φάσης ολοκληρώθηκε με μία ατομική εργασία, στην οποία τα παιδιά έπρεπε να πουν σε ποιο από τα δύο ζώα θεωρούν ότι αντιστοιχεί ο χαρακτήρας τους και να το αιτιολογήσουν. Ζήτησα να καταγράψουν την απάντησή τους στο Wiki του μαθήματος, ώστε να λειτουργήσει ως χώρος ανάρτησης των εργασιών τους. Επιπλέον, ευελπιστούσα ότι θα σχολίαζαν τις αναρτήσεις των συμμαθητών τους και έτσι θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα πεδίο συζήτησης για τον χαρακτήρα τους και ίσως το πώς ο ένας βλέπει τον άλλο.

oktafiki@aski said
at 5:08 pm on Apr 18, 2014
ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ, ΜΠΟΡΟ ΝΑ ΞΕΚΩΣΩ ΤΟΝ ΒΑΡΑΝΟΝ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΑΡΘΡΟΛΟΓΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΑΡΤΑ. ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ ΘΑ ΞΑΝΑ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΡΘΡΟΛΟΓΙΟΥΣ ΠΟΥ ΑΓΩΣΤΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥ ΑΡΕΣΟΝ ΤΑ ΚΑΘΙΑ ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ ΜΟΥ ΑΡΕΣΟΝ ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΚΑΝΩ. ΟΜΗ ΜΕΡΑ, ΤΑ ΔΙΕΣΤΑ ΟΛΑ ΟΣΤΡΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΞΕ ΣΩ ΚΑΝΗ ΜΗΝΗΝ.
ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ !!!!!!!

anna.kokkoti@aski said
at 7:12 pm on Apr 18, 2014
ΕΜΑΙ ΚΑΙ ΤΑΤΑ ΚΑΙ ΣΚΥΛΟΣ! ΟΙ ΜΗ ΠΑΡΑΒΗΡΕΥΕΤΕ!!
ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ, ΕΜΑΙ ΠΟΡΗΡΗ ΚΑΙ ΔΕΝ ΜΟΥ ΑΡΕΣΣΙ ΠΑΝΤΑ ΟΣΤΙ ΚΑΝΩ. ΕΜΑΙ ΤΑΤΑ, ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ ΠΟΡΗ ΕΜΑΙ ΤΑΤΑ, ΟΠΟΣΟΣ ΜΟΥ ΚΑΝΕΙ ΚΑΚΟ ΔΕΝ ΘΑ ΤΗ ΓΛΥΤΣΩΣΙ ΚΑΘΟΣΟΙ ΣΥΚΟΝΑ. ΟΜΩΣ ΤΟΥΤΟΝ.....
ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ, ΜΟΥ ΑΡΕΣΟΝ ΤΑ ΚΑΘΙΑ ΚΑΙ ΟΣ ΜΕΤΑΒΕΣ ΠΑΡΕΣΙ. ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ, ΜΠΟΡΟ ΝΑ ΚΑΤΑΝΕΩ ΤΗ ΔΙΑΒΕΤΗ ΤΟΥ ΑΛΛΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΛΕΣΗ. ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ, ΜΠΟΡΟ ΝΑ ΞΕΚΩΣΩ ΚΑΘΟΣΟΝ ΑΠΟ ΤΗ ΜΗΡΟΣΙΑ ΤΟΥ. ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ ΔΕΝ ΞΕΝΩΣΩ ΝΑ ΦΥΤΩ ΑΠΟ ΚΑΝΕΙ ΠΟΥ ΑΝΘΩΣΙ ΤΟΥΤΕ.
ΕΜΑΙ ΤΑΤΑ... ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

marialivadi@aski said
at 8:57 pm on Apr 18, 2014
ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ, ΛΑΤΡΕΩ ΤΩ ΘΩΑΤΕ ΜΕ ΤΟ ΑΓΙΟΚΟΝΗΤΩ ΤΑ ΣΩΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΝΗΛΙΟ ΜΕ ΤΙΣ ΜΠΑΛΕΣ ΜΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ ΜΟΥ ΙΡΩΝΕΙ.
ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ, ΤΡΕΛΟΚΟΜΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΩΣΙΣΣΕΣ ΠΟΥ ΜΟΥ ΔΕΝΟΥΝ ΟΤΙ ΚΑΙ ΑΝ ΕΜΑΙ ΜΟΥ ΑΡΕΣΣΙ ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ, ΟΤΙΝ ΠΑΙΔΟΣΗ ΚΑΙ ΑΣΧΟΛΟΥΜΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΜΑΣΙ ΜΟΥ.
ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ, ΕΜΑΙ ΟΡΑΘΟ ΝΑ ΤΡΟΣ ΜΕΤΩΝ ΚΑΙ ΝΑ ΘΑΠΕΣΣΙ ΤΑΥΤΟΚΡΟΝΑ ΤΗΝ ΘΕΟΡΑΦΗ ΜΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ, ΑΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΜΑΙ ΣΥΣΤΟ.
ΑΡΑ ΠΩΣ ΑΡΑΤΕ ΕΜΑΙ ΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΑΠ' ΟΜΑ ΑΥΤΑ; ΘΑ ΣΑΣ ΤΟ ΠΩ ΕΓΩ, ΟΤΙ ΕΙΝΕΤΑ ΚΑΙ ΠΩ ΠΑΝΩ.
ΑΝΘΩΣΙΑ ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ!!!!!!!!!!

costas.kasoulas@aski said
at 9:26 pm on Apr 18, 2014
ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ, ΕΝΩ ΚΑΝΗ ΜΗΝΗΝ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΜΑΙ ΣΥΝΗΡΗ ΚΑΣ ΑΠΑΝΕΡΩΤΗ. ΑΠΙΣΤΕΤΑ ΝΟΘΑΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΩΝΕΩ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ, ΠΟΣΟ ΠΑΛΙΟΝ ΤΟΥΣ ΗΘΩΝΕ ΜΟΥ ΤΟΥΣ ΟΠΟΣΟΥΣ ΑΓΑΠΩ ΠΕΡΣΣΟΤΕΡΟ. ΣΙΣΣ ΤΕΛΟΚΟΜΩΣ ΣΩΝΑ ΜΕ ΚΑΠΟΣΟΥΣ ΦΩΛΩΣ ΜΟΥ, ΑΛΛΑ ΑΝΩΜΗ ΚΑΙ ΑΝ ΕΝΩ ΔΑΔΩ, ΠΡΟΣΤΑΒΟ ΝΑ ΣΥΝΟΛΟΘΩ ΜΑΣΙ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΝΑ ΕΞΑΝΚΕΜΩΣΣΩ ΤΗΝ ΕΜΠΕΣΤΟΣΗΝ ΤΟΥΣ. ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ, ΜΟΥ ΑΡΕΣΣΙ ΝΑ ΒΥΣΚΟΜΑΙ ΣΕ ΜΕΤΑΒΕΣ ΠΑΡΕΣΙ ΚΑΙ ΝΑ ΣΥΝΑΤΤΩ ΟΙ ΑΝΩΣΙ ΣΩΣΕΣΣΙ ΜΕ ΤΟΥ ΚΩΝΚΟΝΩ ΜΟΥ ΠΕΡΣΣΙΤΕΡΟ. ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ, ΛΑΤΡΕΩ ΤΩ ΕΣΣΩΣΣΙ ΚΑΙ ΤΑ ΒΑΝΔΙΑ ΑΝΘΩΣΣΙ ΕΜΑΙ ΣΚΥΛΟΣ!!!!!!!!!!!!

Anna.kokkoti@aski said
at 8:40 pm on Apr 22, 2014
Ναζάριε στη δική σου λέξη. Που άραξε η καρδιά να δεν σπάζει να κάθεται μόνη μου. Είναι δύσκολη και μάλλον αυτή τη στιγμή δεν θέλω να μιλάω για λήνα. Τους να έπαρε να λέω ε ένας να τον άλλον γιατί τους να μην ήμαστε ούτε που πιστώσαμε, σκέτη προπόνη (σε όσους με έβαλαν) να μου πουν ή μελλον να γράφουν πώς με βλέπουν ο καθένας αν όλα γύρω ή ο άλλος.

anna.kokkoti@aski said
at 5:06 pm on Apr 26, 2014
Καλή η ώρα σου Αγγελική! Ναζάριε να στείλω ότι είσαι σκέτος! (γύρω δεν μπορώ να σου τα εξηγήσω ούλοότερα)

Εδώ μία μαθήτριά έχει μια πολύ ωραία ιδέα, αλλά δυστυχώς μόνο μία συμμαθήτριά της την ακολούθησε!

Εικόνα 1: Απαντήσεις των μαθητών στο Wiki

Τα παιδιά αναπόφευκτα επηρεάστηκαν πολύ από τα κείμενα που διάβασαν, για αυτό και η αιτιολόγησή τους αναπαράγεται τα επιχειρήματά τους.

2^η ώρα (αίθουσα του τμήματος)

Την ώρα αυτή –που πραγματοποιήθηκε και πάλι στην αίθουσα με χρήση του διαδικτύου από τον διαδραστικό πίνακα– έγινε η παρουσίαση των απαντήσεων των μαθητών και συζήτηση γύρω από αυτές, που κράτησε τη μισή ώρα. Οι μαθητές είχαν μεγάλη διάθεση να σχολιάσουν τις απαντήσεις των συμμαθητών τους και να μιλήσουν για τις συνήθειές τους. Ήταν εξάλλου και η τελευταία μέρα πριν τις διακοπές του Πάσχα και η ατμόσφαιρα ήταν αρκετά χαλαρή. Έπρεπε, όμως, να

προχωρήσουμε στον χωρισμό των ομάδων και έτσι η συζήτηση έληξε γρηγορότερα από ό,τι όλοι θα θέλαμε.

Από τις απαντήσεις που είχαν αναρτήσει στο Wiki είχα ήδη αρχίσει να σχηματίζω τις ομάδες, που οριστικοποιήθηκαν και με τη δήλωση της προτίμησης (γάτα ή σκύλος;) προφορικά στην τάξη όσων είχαν απαντήσει χειρόγραφα. Τους ανακοίνωσα τελικά ότι αυτή η προτίμηση θα αποτελούσε και το κριτήριο χωρισμού σε ομάδες, κάτι που ήταν και απολύτως αποδεκτό, αφού τα παιδιά έκριναν ότι βασίστηκε στις δικές τους προτιμήσεις.

Οι περισσότεροι μαθητές όμως είχαν συγκεντρωθεί στις ομάδες με προτίμηση τον «σκύλο». Πώς λύθηκε αυτό το πρόβλημα; Ζήτησα οικειοθελώς από πέντε μαθητές να προσχωρήσουν στους φίλους της «γάτας», κάτι που ευτυχώς έγινε. Έτσι, οι είκοσι επτά μαθητές του τμήματος χωρίστηκαν σε οκτώ ομάδες, που ανά δύο είχαν να δουλέψουν με το ίδιο κείμενο. Τα κείμενα ήταν τέσσερα, τα τρία από το ανθολόγιό τους και το τέταρτο εκτός βιβλίου.

Ανακοίνωσα σε κάθε ομάδα το κείμενο που θα μελετούσε, τα είδαμε και στο [Ψηφιακό Βιβλίο](#) ώστε να παρακινηθούν να δουν, καθώς θα τα διάβαζαν στο σπίτι, και τις υπερσυνδέσεις που υπήρχαν στο καθένα.

B' Φάση (5 ώρες)

3^η ώρα (αίθουσα του τμήματος)

Η πρώτη ώρα της B' φάσης πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του τμήματος, γιατί το εργαστήριο δεν ήταν διαθέσιμο. Απαραίτητη ήταν η σύνδεση στο διαδίκτυο, κάτι που ήταν εφικτό χάρη στον διαδραστικό πίνακα. Αυτήν την ώρα έπρεπε να κινηθούμε αρκετά γρήγορα και να γίνουν ουσιαστικά οι δραστηριότητες δύο ωρών του συνταγμένου σεναρίου, γιατί ο χρόνος μας ήταν περιορισμένος, μιας και τελείωνε το σχολικό έτος. Οι μαθητές δούλεψαν πλέον στις ομάδες τους και αφού τους δόθηκε το αντίστοιχο για κάθε ομάδα φύλλο εργασίας ([Ομάδα Α](#), [Ομάδα Β](#), [Ομάδα Γ](#), [Ομάδα Δ](#))

Δ), συζητήσαμε εν συντομία τις δραστηριότητες, λύσαμε απορίες και έδωσα διευκρινίσεις κυρίως για το Fakebook, το οποίο οι μαθητές ανυπομονούσαν να δουν. Είδαμε επίσης και στο Wiki τον φάκελο που είχε δημιουργηθεί για κάθε λογοτεχνικό κείμενο. Οι μαθητές γνώριζαν ότι σε αυτόν τον χώρο θα έβρισκαν σελίδες με το υλικό τους και γνώριζαν και οι ίδιοι να δημιουργούν σελίδες με τις αναρτήσεις τους.

Αυτό που διευκρίνισα και συνεχώς θύμιζα στους μαθητές στη διάρκεια και των ωρών που ακολούθησαν ήταν ότι στόχος όλων των δραστηριοτήτων ήταν να διαμορφώσουν την εικόνα του ήρωα-ζώου του κειμένου τους και της σχέσης που είχε με το «αφεντικό» του. Για αυτό τους έδωσα τη συμβουλή στη διάρκεια όλων των δραστηριοτήτων να εντοπίζουν και να καταγράφουν χαρακτηριστικά του ζώου ώστε να συνθέσουν σιγά-σιγά με το υλικό αυτό την εικόνα του. Πραγματικά, μέσω των δραστηριοτήτων, προχώρησε σταδιακά η γνωριμία με τον ήρωα-ζώο και της σχέσης του με τον άνθρωπο και αποτυπώθηκε όχι μόνο με απαντήσεις σε καθοδηγούμενες ερωτήσεις του φύλλου εργασίας, αλλά και με δραστηριότητες που έδωσαν στους μαθητές την ευκαιρία να αξιοποιήσουν ποικίλους τρόπους πρόσληψης και απόδοσης του νοήματος. Αναφέρομαι συγκεκριμένα στις δραστηριότητες που έκαναν οι μαθητές, αφού διάβασαν κείμενα και είδαν βίντεο, ώστε να δημιουργήσουν κείμενα λόγου, αλλά και εικόνας, βίντεο και συνδυασμού αυτών στο περιβάλλον Fakebook, στο οποίο θα δημιουργούσαν το προφίλ του ήρωά τους.

Την ώρα αυτή ασχολήθηκα με την πρώτη δραστηριότητα, τη συμπλήρωση του εννοιολογικού χάρτη. Ο εννοιολογικός χάρτης είχε δημιουργηθεί από την εκπαιδευτικό με τα κύρια σημεία που συγκροτούν έναν λογοτεχνικό χαρακτήρα –όνομα, εξωτερικά χαρακτηριστικά, συμπεριφορά και δράση– και οι μαθητές έπρεπε να συμπληρώσουν αυτά που αντιστοιχούσαν στον ήρωά τους ώστε να αρχίσει να διαγράφεται ο χαρακτήρας του. Δώσαμε τα στοιχεία αυτά, γιατί οι μαθητές της Α΄ Γυμνασίου δύσκολα θα μπορούσαν να τα εντοπίσουν χωρίς βοήθεια. Καθώς όμως δε βρισκόμασταν στο εργαστήριο, δε δούλεψαν στην ενεργή μορφή του εννοιολογικού χάρτη, αλλά τον συμπλήρωσαν χειρόγραφα στο φύλλο εργασίας τους. Αυτό που θα

κερδίζαμε με την ενεργή μορφή είναι ότι θα μπορούσαν οι μαθητές να προσθέσουν και εκείνοι κάποια στοιχεία που θεωρούσαν ότι σχετίζονται με τον χαρακτήρα του ήρωα τους ώστε να αποτυπωθεί η διασύνδεση μεταξύ τους.

Τη δραστηριότητα αυτή τη δούλεψαν με ευκολία, γιατί γνώριζαν ήδη να παρατηρούν τα στοιχεία που σκιαγραφούν έναν χαρακτήρα, επιπλέον τους διευκόλυνε πολύ ο εννοιολογικός χάρτης.

4^η ώρα (εργαστήριο πληροφορικής)

Η ώρα αυτή διεξήχθη στο εργαστήριο πληροφορικής. Στη νέα δραστηριότητα προτεινόταν στους μαθητές να δουν διαδικτυακό υλικό που υπήρχε αναρτημένο στη σελίδα κάθε ομάδας στο Wiki. Οι επιλεγμένες ιστοσελίδες αναφέρονταν σε κάποια από τα χαρακτηριστικά του σκύλου ή της γάτας και σχετίζονταν άμεσα με τον δικό τους ήρωα. Στόχος τους ήταν να τα εντοπίσουν και να τα εντάξουν στην εργασία τους για την παρουσίαση του ήρωα. Το υλικό είχε και πάλι επιλεγεί από την εκπαιδευτικό, γιατί αυτό που μας ενδιέφερε ήταν να επικεντρωθούν οι μαθητές στην αξιοποίηση πληροφοριών από τις προτεινόμενες ιστοσελίδες και όχι τόσο να τις αναζητήσουν αποκλειστικά μόνοι τους, καθώς μπορούσε να τους οδηγήσει σε σύγχυση, απομάκρυνση από τον στόχο του εντοπισμού συγκεκριμένων χαρακτηριστικών των ζώων και φυσικά απώλεια πολύτιμου χρόνου.

Η δραστηριότητα δημιούργησε αναστάτωση μεταξύ των μαθητών· άρχισαν να συζητούν και να σχολιάζουν στις ομάδες τους για τα κατορθώματα και τις ιστορίες που διάβαζαν για τα ζώα, όσο και αν τους είχα συστήσει να δουλέψουν χαμηλόφωνα. Η κάθε ομάδα επίσης προσπαθούσε να δει και κυρίως να ακούσει τα βίντεο με αποτέλεσμα να δημιουργείται θόρυβος και ενίοτε εκνευρισμός. Το συνεργατικό κλίμα χαλάρωσε αρκετά και χρειάστηκε να παρέμβω αρκετές φορές ώστε να επικεντρωθούν στη δραστηριότητά τους. Ένα άλλο στοιχείο που δυσκόλευε την κατάσταση ήταν ο μεγάλος αριθμός των παιδιών, το γεγονός ότι οι ομάδες ήταν αρκετά στριμωγμένες και –βέβαια– το νεαρό της ηλικίας των μαθητών.

Η προσέγγιση του υλικού κράτησε σχεδόν μισή ώρα, πολύς χρόνος για το αυστηρό χρονοδιάγραμμα που είχαμε. Ορισμένοι παραπονέθηκαν ότι δεν πρόλαβαν να δουν όπως θα ήθελαν το υλικό τους. Τους είπα ότι μπορούσαν να το δουν και εκτός διδακτικού χρόνου και να αντλήσουν πληροφορίες. Στο διάστημα αυτό διάβασαν άρθρα, παρακολούθησαν βίντεο και εικόνες για ζώα σκανταλιάρικα, παιχνιδιάρικα, ανυπάκουα, αμετανόητα για τις ζημιές που κάνουν, ζώα οικόσιτα που κάποτε παρασύρονται από το ένστικτό τους που ζυπνά, ζώα πιστά και αφοσιωμένα. Σκοπός της δραστηριότητας ήταν να δώσουμε αφορμές στους μαθητές να σκεφτούν για τον χαρακτήρα του ζώου και να μιλήσουν για αυτό πιο διεξοδικά. Προτάσεις διαδικτυακού υλικού θα μπορούσαν να κάνουν και εκείνοι εργαζόμενοι στο σπίτι τους, δραστηριότητα που πάντα ευχαριστεί τους μικρούς ιδιαίτερα μαθητές, αλλά είναι επιπλέον ένα μέσο για να διαμορφωθεί το μάθημα και με τη δική τους συνεισφορά. Στην αναζήτηση και πρόταση υλικού ανταποκρίθηκαν αρκετοί και ανήρτησαν τις προτάσεις τους στο προφίλ του ζώου που δημιούργησαν στο Fakebook.

Τη λίγη ώρα που είχε απομείνει οι μαθητές ασχολήθηκαν με την επόμενη δραστηριότητα, που και αυτή είχε στόχο την αναζήτηση στοιχείων του χαρακτήρα του ήρωά τους, αυτήν τη φορά μέσα από συγκεκριμένους λογοτεχνικούς τρόπους. Πρόκειται για τις διαφορετικές φωνές που ακούγονται στο κείμενο για τον χαρακτήρα του ζώου, τις κατηγορίες των λέξεων –επίθετα, ρήματα, επιρρήματα– που χρησιμοποιούν οι αφηγητές για να μιλήσουν για το ζώο και τη δράση του και τη λειτουργία των λέξεων αυτών και τέλος την αφήγηση ως τρόπο παρουσίασης του δεσμού του ζώου με τον άνθρωπο· η εκπαιδευτικός τούς είχε καταγράψει η ίδια στο φύλλο εργασίας, δουλειά των μαθητών ήταν να τους εντοπίσουν και να τους επισημάνουν πάνω στο κείμενό τους με το εργαλείο «χρώμα επισήμανσης» ώστε να φανεί πώς κατασκευάζει ο συγγραφέας έναν χαρακτήρα και πώς αποβαίνει πιο πειστική αυτή η κατασκευή. Τα στοιχεία μπορούσαν εναλλακτικά να τα καταγράψουν σε έναν πίνακα στο φύλλο εργασίας· ο πίνακας θα λειτουργούσε ως

τρόπος συγκεντρωτικής παράθεσής τους ώστε να είναι και πιο εύκολη η διατύπωση των συμπερασμάτων για τον ρόλο τους.

Η δραστηριότητα δε δυσκόλεψε ιδιαίτερα τους μαθητές. Πριν ξεκινήσουν, τους ζήτησα να θυμηθούμε εν συντομία τη σημασία και τον ρόλο που έχουν στον λόγο τα επίθετα, τα ρήματα και τα επιρρήματα, τη σημασία της ύπαρξης στο κείμενο διαφορετικών φωνών-απόψεων για το ίδιο θέμα (εδώ οι σκανταλιές της γάτας) και τέλος την αφήγηση για την παρουσίαση γεγονότων και καταστάσεων. Όλα τα παραπάνω σημεία τα είχαμε μελετήσει με το τμήμα σε αρκετές εργασίες σε λογοτεχνικά κείμενα, αλλά και στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας. Έτσι, οι περισσότεροι ήταν εξοικειωμένοι με τη μεταγλώσσα για αυτά τα αντικείμενα και επισήμαναν αρκετά ικανοποιητικά τη λειτουργία τους κατά την παρουσίαση.

Παρατήρησα, βέβαια, ότι δεν πρόλαβαν να ολοκληρώσουν την εργασία τους, συνέχισαν όμως την επόμενη ώρα και στις παρουσιάσεις τους όλες σχεδόν οι ομάδες είχαν να καταθέσουν αρκετά στοιχεία.

5^η-6^η ώρα (εργαστήριο πληροφορικής)

Αυτές τις δύο ώρες οι μαθητές ασχολήθηκαν με την τελευταία τους δραστηριότητα. Βέβαια, όλες οι εργασίες που είχαν κάνει μέχρι τότε σχετίζονταν άμεσα με αυτή: αφορούσαν, δηλαδή, τη σκιαγράφιση του προφίλ του ήρωα κάθε ομάδας. Αυτό το προφίλ έπρεπε να δημιουργήσουν στο Fakebook, εργαλείο που σε μεγάλο βαθμό θυμίζει το γνωστό στους περισσότερους μαθητές Facebook. Θα έπρεπε, επομένως, να ξαναδούν όποια στοιχεία είχαν ως τότε συγκεντρώσει και να τα αξιολογήσουν ώστε να διαμορφώσουν την πλήρη εικόνα του ζώου, της δράσης του και της σχέσης του με τον άνθρωπο.

Σύμφωνα και με όσα επισημαίνονται στο συνταγμένο σενάριο το Fakebook επιλέγεται ως περιβάλλον εργασίας γιατί προσομοιάζει πολύ στο Facebook και «η εξοικείωση αυτή είναι ένας από τους λόγους που επιλέγουμε το εργαλείο αυτό ως τον βασικό χώρο για τη σύνθεση της εικόνας του ήρωά τους. Οι περισσότεροι μαθητές μας συμμετέχουν σε διαδικτυακές κοινότητες και χρειάζεται να συγκροτούν εκεί το

προφίλ τους. Αυτήν την οικεία τους πρακτική θα αξιοποιούσαμε και στο σενάριο. Επιπλέον, το Fakebook δίνει την ευκαιρία να εργαστούν οι μαθητές σε έναν χώρο που το υλικό απόδοσης του νοήματος είναι οπτικοποιημένο, μία ακόμη πολύ οικεία τους πρακτική: το προφίλ, η παρουσίαση του ήρωά τους θα συγκροτούνταν με λόγο γραπτό, εικόνα, βίντεο, ήχο, σχήμα, στοιχεία της σύγχρονης καθημερινής έκφρασης».

Το περιβάλλον αυτό το είχα παρουσιάσει στους μαθητές πριν την έναρξη του σεναρίου, αλλά δεν είχαμε μπορέσει να προχωρήσουμε σε κάποια εργασία, όπως προτεινόταν στο αρχικό σενάριο. Τους θύμισα τα κύρια βήματα για τη δημιουργία του προφίλ, για το οποίο δε χρειαζόταν η χρονοβόρα διαδικασία της εγγραφής. Τους επισήμανα όμως ότι έπρεπε οπωσδήποτε να αντιγράψουν και να αποθηκεύσουν είτε στη σελίδα τους στο Wiki είτε σε ένα έγγραφο την ηλεκτρονική διεύθυνση του προφίλ του ήρωά τους ώστε να μπορέσουν να το επεξεργαστούν και πάλι. Ακόμη, θα έπρεπε ο κωδικός που απαιτούνταν για τη δημιουργία της ηλεκτρονικής σελίδας τους να είναι γνωστός σε όλα τα μέλη της ομάδας, ώστε να μπορούν να προσθέσουν ή να αλλάξουν κάτι από το σπίτι τους.

Στη δραστηριότητα αυτή οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να αυτενεργήσουν, γιατί μπορούσαν να αναρτήσουν το υλικό που ήθελαν για τον ήρωά τους: κείμενο, εικόνες, βίντεο, σχόλια για αυτόν με το προσωπείο κάποιου «φίλου» του από το Fakebook.

Για τη θέση της εικόνας προφίλ στο Fakebook κάθε ομάδα δημιούργησε ένα συννεφόλεξο σε σχήμα σκύλου ή γάτας στο [Tagxedo](#) με τους χαρακτηρισμούς για το ζώο. Ήταν ένα ακόμη μέσο για τη σκιαγράφηση του χαρακτήρα με τρόπο αυτήν τη φορά πιο παιχνιδιώδη, όπως ταιριάζει περισσότερο σε ένα ζώο.

εργασίες τους, να συγκεντρώσουν το υλικό τους και να ολοκληρώσουν το προφίλ του ήρωά τους.

Οι δυσκολίες που είχαν δύο ομάδες να αντιμετωπίσουν αφορούσαν στη δημιουργία σελίδας στο Fakebook. Δεν είχαν μπορέσει να δημιουργήσουν σελίδα, παρότι είχαν δουλέψει ήδη δύο ώρες στο εργαστήριο. Ως δικαιολογία η μία ομάδα είπε ότι ενώ τη δημιούργησαν, δεν αντέγραψαν την ηλεκτρονική διεύθυνση για να την ξαναβρούν. Η άλλη ομάδα δεν είχε συγκρατήσει τον κωδικό για να μπορέσει να την ολοκληρώσει. Υποσχέθηκαν ότι θα δημιουργούσαν μία καινούρια, κάτι που δεν έγινε τελικά. Θεωρώ ότι τα προβλήματα επικεντρώνονταν στη μεταξύ τους συνεργασία, αλλά έχοντας φτάσει στην τελευταία βδομάδα των μαθημάτων ο χρόνος ήταν λίγος για να συγκεντρωθούν και να ολοκληρώσουν την εργασία τους.

7^η ώρα (αίθουσα του τμήματος)

Την ώρα αυτή έγινε η παρουσίαση των εργασιών από τις ομάδες στην αίθουσα του τμήματος με τη βοήθεια του διαδραστικού πίνακα – βιντεοπροβολέα και σύνδεση στο διαδίκτυο. Το συνταγμένο σενάριο προέβλεπε δύο ώρες για την παρουσίαση, αλλά δεν υπήρχε άλλη διαθέσιμη ώρα, καθώς ήταν η τελευταία ώρα με το τμήμα για τη συγκεκριμένη σχολική χρονιά.

Αναγκαστικά οι παρουσιάσεις έγιναν πολύ σύντομα. Στους μαθητές είχε δοθεί [φύλλο ετεροαξιολόγησης](#) ώστε να σχολιάσουν με συγκεκριμένα κριτήρια και όχι με γενικολογίες και αόριστους ενθουσιασμούς.

Παρουσίασαν αρχικά οι ομάδες που είχαν τελικά δημιουργήσει το προφίλ του ήρωά τους στο Fakebook.¹

¹ Ενδεικτικά:

<http://www.classtools.net/FB/1927-88yf4A> για τη Νίνα από το «Στρίγκλα και καλλονή» της Λ. Ζωγράφου

<http://www.classtools.net/FB/1284-SFPUQ3> για τον Καπιτάνιο από το ομώνυμο διήγημα του Σ. Μυριβήλη

<http://www.classtools.net/FB/1879-kmYtsA> για την Ψιψίνα από τη «Γάτα του παπά» του Γρ. Ξενοπούλου.

Για τη Βαγγελιώ-δεν-είσαι-εντάξει δε δημιούργησε προφίλ καμία από τις δύο ομάδες που ασχολήθηκαν με το αντίστοιχο κείμενο. Οι παρουσιάσεις τους περιελάμβαναν μόνο κείμενα που σκόπευαν να αναρτήσουν στο Facebook².

Όσες ομάδες παρουσίασαν τις εργασίες τους είχαν αποδώσει αρκετά ικανοποιητικά τον χαρακτήρα του ζώου και τη σχέση του με τον άνθρωπο. Ειδικά η μία από τις δύο ομάδες που ασχολήθηκε με το «Στρίγκλα και καλλονή» δημιούργησε ένα πολύ αντιπροσωπευτικό προφίλ. Παράπονο όλων ήταν ο λίγος χρόνος που είχαμε στη διάθεσή μας για να συζητήσουμε για τις εργασίες.

Στο τέλος της ώρας έδωσα σε όλους τους μαθητές το [φύλλο αυτοαξιολόγησης](#), αλλά μόνο πέντε από τους είκοσι επτά μαθητές το επέστρεψαν συμπληρωμένο τις επόμενες μέρες.

² Βλ. [tolimenou_zwa_tek](#).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ)

«Είσαι σκύλος ή γάτα;»

- Θα αναρωτιέστε σίγουρα τι εννοούμε με την ερώτηση αυτή!

Δείτε και αυτό το βίντεο και θα αρχίσετε να μπαίνετε στο θέμα!

<https://www.youtube.com/watch?v=Vkm3nNnH0BU>

- Πριν βιαστείτε να απαντήσετε, διαβάστε και τα παρακάτω κείμενα και αφού τα συζητήσουμε, επιλέξτε με κάθε ειλικρίνεια:

1^ο κείμενο (κάπως ανορθόγραφο, αλλά αγνοήστε το αυτό!)

Ημερολόγιο ενός ΣΚΥΛΟΥ		Ημερολόγιο μιας ΓΑΤΑΣ	
		Ημέρα 983 της αιχμαλωσίας μου.	
08:00	Σκυλοτροφή! Υπέροχα!	Οι απαγωγείς μου συνεχίζουν να με χλευάζουν με μικρά κρεμαστά αντικείμενα. Τρώνε αφειδώς φρέσκο κρέας, ενώ οι υπόλοιποι κρατούμενοι κι εγώ τρώμε ένα είδος κατακερματισμένων ξηρών κόκκων. Αν και έχω κάνει προφανή την απαίτησή μου για αυτό το είδος τροφής, παρόλα αυτά πρέπει να φάω κάτι για να διατηρήσω τις δυνάμεις μου.	
09:30	Βόλτα με το αυτοκίνητο! Υπέροχα!	Το μόνο πράγμα που με κρατάει είναι το όνειρο μου για απόδραση. Σε μια προσπάθεια να τους κάνω να σηδιάσουν μαζί μου, ξέρωσα και πάλι πάνω στο χαλί. Σήμερα αποκεφάλισα ένα ποντίκι και πέταξα το ακέφαλο πτώμα του μπροστά στα πόδια τους. Είχα την ελπίδα ότι αυτή μου η κίνηση θα έπερνε τον φόβο στους απαγωγείς μου αφού φανερώνει τις ικανότητές μου, αντίθετα εισέπραξα συγκαταβατικά σχόλια για το πόσο καλή κυνηγός είμαι. Μπάσταρδοι!	
09:40	Βόλτα στο πάρκο! Υπέροχα!	Υπήρχε μια μάζωξη κάποιου είδους σήμερα. Με τοποθέτησαν στην απομόνωση για την διάρκεια του συμβάντος. Παρόλα αυτά όμως μπόρεσα να ακούσω τις φωνές και να μυρίσω το φαγητό. Κατάφερα να μάθω ότι η απομόνωση μου ήταν αποτέλεσμα μια περίεργης δύναμης που ακούει στο όνομα "Αλλεργία". Πρέπει να μάθω τι σημαίνει και πως μπορώ να την χρησιμοποιήσω προς όφελος μου. Σήμερα παραλίγο να καταφέρω να εξουδετερώσω έναν από τους απαγωγείς με το να κουλουριάζομαι κοντά στα πόδια του. Θα το επαναλάβω αύριο όταν θα είναι κοντά στα σκαλοπάτια της σκάλας.	
10:30	Με χαιδεύουν και παίζουν μαζί μου! Υπέροχα!	Είμαι πεπεισμένη ότι οι υπόλοιποι κρατούμενοι εδώ είναι λακέδες και καρφιά. Ο σκύλος απολαμβάνει ιδιαίτερα προνόμια. Αφήνεται ελεύθερος ανά τακτά χρονικά διαστήματα, και δείχνει μια περίεργη προθυμία να επιστρέψει πίσω. Είναι προφανώς χαμηλής νοημοσύνης. Το πουλί πρέπει να είναι πληροφοριοδότης. Παρακολουθώ την επικοινωνία του καθημερινά με τους φρουρούς. Είμαι σίγουρη ότι αναφέρει την κάθε μου κίνηση. Οι φρουροί του έχουν εξασφαλίσει μια υπερωρυμμένη, καλά προστατευμένη θέση μέσα σε σιδερένιο κλουβί έτσι νιώθει ότι είναι ασφαλής... Προς το παρόν...	
12:00	Μπισκότα με σχήμα κόκκαλο! Υπέροχα!		
13:00	Παιχνίδι στην αυλή! Υπέροχα!		
15:00	Κυνήγησα την ουρά μου! Υπέροχα!		
17:00	Δείπνο! Υπέροχα!		
19:00	Πήγα να παίξω με το μπαλάκι μου! Υπέροχα!		
20:00	Wow! Είδα τηλεόραση με ανθρώπους στον καναπέ! Υπέροχα!		
23:00	Κοιμάμαι στο κρεβάτι μου! Υπέροχα!		

(Από την ιστοσελίδα <http://www.funday.gr>)

2ο κείμενο³

Είμαι σκύλος. Όχι στο κινέζικο ωροσκόπιο. Κι αυτό δεν είναι τρικ για να σας κάνει να διαβάσετε παρακάτω. Αληθινά, είμαι σκύλος.

Οι πιο παλιές μνήμες μου, εκείνες που έρχονται απρόσκλητες μεταξύ εγρήγορης και ύπνου, είναι οσφρητικές.

Είμαι σκύλος. Τους ανθρώπους τους μαρκάρω με τη μυρωδιά τους. Μπαίνω σε ένα δωμάτιο και μπορώ να πω με βεβαιότητα αν έχει περάσει από εκεί κάποιο πρόσωπο που γνωρίζω καλά.

Είμαι σκύλος. Μου αρέσουν οι μεγάλες παρέες. Καταλαβαίνω πολύ γρήγορα, από ένστικτο, ποια είναι η κυρίαρχη προσωπικότητα ανάμεσά τους. Βρίσκω γρήγορα τη θέση μου στην ιεραρχία και δε στεναχωριέμαι ιδιαίτερα αν αυτή η θέση μου είναι πολύ χαμηλά ούτε αισθάνομαι κανένα βάρος αν είναι πολύ ψηλά. Για μένα όλη αυτή η υπόθεση είναι σαν ένα παζλ: υπάρχει μόνο μία σωστή θέση για το κάθε κομμάτι του.

Είμαι σκύλος. Μου αρέσει να αγγίζω τους ανθρώπους. Είμαι πάντα φιλόποτος με όσους αποφεύγουν τη σωματική επαφή.

Επιπλέον δε βλέπω καλά στο ημίφως, αλλά η ακοή μου εκπλήσσει ακόμα και τους ειδικούς.

(Γ. Φραντζεσκάκης, Είμαι σκύλος (απόσπασμα) στο Φιλόζωος ή μισάνθρωπος;)

3ο κείμενο:

³ Φραντζεσκάκης, Γ. 2011. Φιλόζωος ή μισάνθρωπος; Αθήνα: Μελάι.

4ο κείμενο:

{Δουλεύω μόνο για τα λεφτά. Αν θέλεις αφοσίωση, πάρε ένα σκύλο (κι άσε με ήσυχη)}

- 👉 Ελπίζω να αποφασίσετε μετά από τόοοοοοοοο υλικό που είδατε με ποιο από τα δύο αγαπημένα ζώα ταιριάζετε σα χαρακτήρες!!
- ✓ Εμπρός λοιπόν, πείτε μας στο Wiki ο καθένας την απόφασή του, εξηγώντας και γιατί φυσικά επιλέξατε ότι είστε σκύλος ή γάτα!
- ✓ Και στη συνέχεια, ετοιμαστείτε να μελετήσετε μέσα από λογοτεχνικά κείμενα τον χαρακτήρα και τη δράση των αγαπημένων μας ζώων και

δείτε αν κάνατε τη σωστή επιλογή.

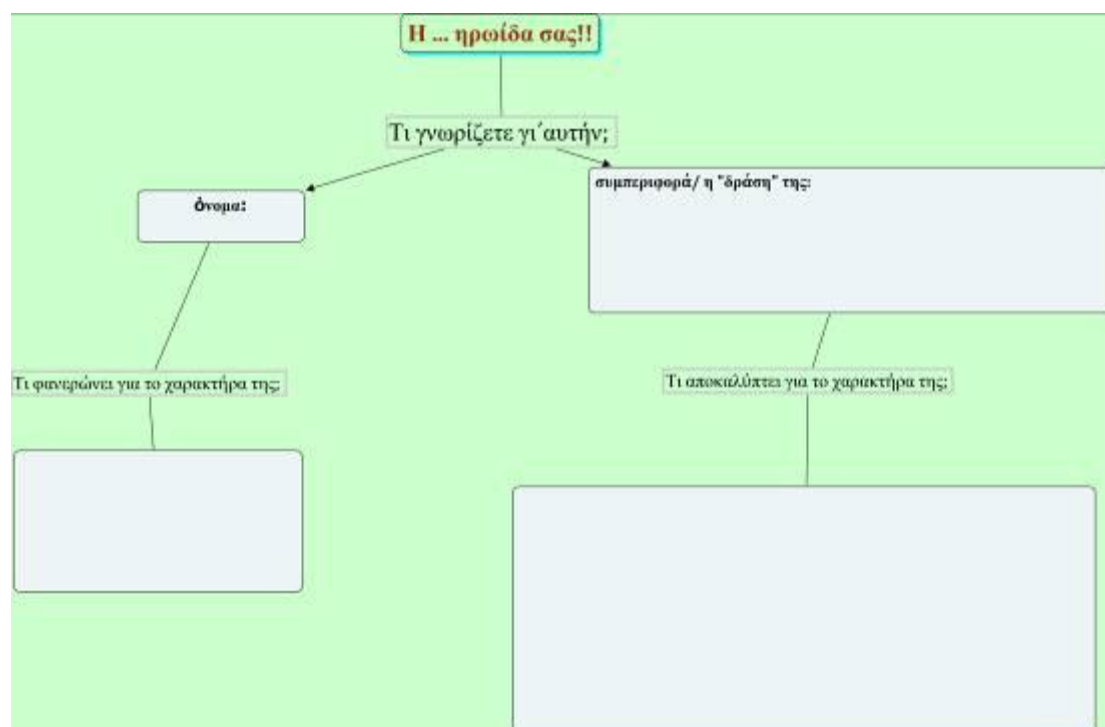
2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α

«Αυτή είναι η Ψιψίνα!»

➤ Ας ξεκινήσουμε τη γνωριμία με την Ψιψίνα, τη γάτα του παπά από το ομώνυμο διήγημα του Γρηγόριου Ξενόπουλου που διαβάσατε. Οι δραστηριότητές σας θα σας βοηθήσουν να την παρουσιάσετε και στους συμμαθητές σας. Και τι το καλύτερο από το να τη γνωρίσουν στο τέλος από το προφίλ της που εσείς θα δημιουργήσετε!

- ✓ Πάμε λοιπόν στο κείμενο φυσικά και αφού το διαβάσετε προσεκτικά και συζητήσετε μεταξύ σας για την Ψιψίνα και τις κουτσουκέλες της, μπορείτε να συμπληρώσετε τον παρακάτω εννοιολογικό χάρτη και να έχετε έτσι μια πρώτη εικόνα για τον χαρακτήρα της Ψιψίνας.

✓ Υπάρχει κάποιο άλλο χαρακτηριστικό που θα θέλατε να προσθέσετε στο παραπάνω σχήμα και που νομίζετε ότι βοηθά να καταλάβουμε τον χαρακτήρα της Ψιφίνας;

☝ Σας θυμίζω ότι στο Wiki του μαθήματος και στη σελίδα της ομάδας σας μπορείτε να βρείτε επιπλέον υλικό από ιστοσελίδες που σας προτείνω για τους μικρούς σας φίλους, να προσθέσετε τα σχόλιά σας για αυτούς, να αναρτάτε και εσείς σχετικό υλικό· όλα αυτά σίγουρα θα σας βοηθήσουν να διαμορφώσετε το προφίλ του ήρωά σας στο τέλος και να είστε πειστικοί στην παρουσίασή του.

➤ Άλλος ένας τρόπος για να κατανοήσετε και να παρουσιάσετε πιο πειστικά το προφίλ της Ψιφίνας είναι να παρατηρήσετε πώς “ζωντάνεψε” ο χαρακτήρας της Ψιφίνας από τον συγγραφέα. Πώς έγινε η Ψιφίνα ένας “πιστευτός” χαρακτήρας μέσα από τα λόγια και τις σκέψεις όσων συναντάμε στο κείμενο;

✓ Εντοπίστε στο [κείμενό σας](#) όσα λένε και σκέφτονται για την Ψιφίνα ο παπα-Ζήσιμος, η παπαδιά, ο Χρήστος και φυσικά ο αφηγητής της ιστορίας. Μπορείτε, αφού αντιγράψετε το κείμενό σας σε ένα έγγραφο, να χρωματίζετε με διαφορετικό χρώμα τα λόγια καθενός (με το εργαλείο «χρώματα γραμματοσειράς»), ώστε στο τέλος να φανούν ξεκάθαρα τα χαρακτηριστικά της Ψιφίνας που ο καθένας της αποδίδει.

✓ Στο τέλος, μπορείτε να κρατήσετε ή όχι –αν συμφωνείτε ή διαφωνείτε– κάποια από αυτά τα χαρακτηριστικά για τη δημιουργία του προφίλ της γάτας.

✓ Ο παρακάτω πίνακας μπορεί να σας βοηθήσει να συγκεντρώσετε τις διαφορετικές “φωνές” που ακούγονται στο κείμενό σας για την Ψιφίνα και τα κατορθώματά της:

Οι διαφορετικές φωνές που ακούγονται στο κείμενο για την Ψιψίνα

Λόγια και σκέψεις του παπα-Ζήσιμου για την Ψιψίνα	Λόγια και σκέψεις της παπαδιάς για την Ψιψίνα	Λόγια και σκέψεις του Χρήστου για την Ψιψίνα	Σχόλια του αφηγητή για την Ψιψίνα

➤ Μετά από τόσες δραστηριότητες για την Ψιψίνα μπορείτε να την παρουσιάσετε και στους συμμαθητές σας. Τι το καλύτερο από το να δημιουργήσετε το προφίλ της! Πού; Μα, στο Fakebook! Ναι, σωστά το έγγραφα!! Στο [Fakebook](#). Και με τα γνωστά σας μέσα: εικόνα, όνομα, ημερομηνία γέννησης, post, σχόλια, like, φίλους.

- ✓ Στη θέση της εικόνας μπορείτε να αναρτήσετε μία που θα την αντιπροσωπεύει απόλυτα και που θα την έχετε δημιουργήσει αποκλειστικά εσείς με λέξεις που τη χαρακτηρίζουν. Στη σελίδα <http://www.tagxedo.com/> και πηγαίνοντας στην επιλογή create μπορείτε να δημιουργήσετε την εικόνα της ηρωίδας σας.
- ✓ Και σίγουρα η πρώτη ανάρτησή σας θα πρέπει να είναι μία παρουσίαση του χαρακτήρα της. Μιλήστε λοιπόν για αυτήν διεξοδικά και πειστικά για να τη γνωρίσουν και οι συμμαθητές σας. Δείτε ξανά και τον εννοιολογικό χάρτη που είχατε συμπληρώσει στην πρώτη σας δραστηριότητα.
- ✓ Έχετε αντίρρηση ότι ένας από τους “φίλους” στη σελίδα της Ψιψίνας θα πρέπει να είναι ο παπα-Ζήσιμος; Ας τον φανταστούμε, λοιπόν, μετά την επίσκεψη των φίλων του, να πηγαίνει στη σοφίτα για να ταΐσει κρυφά την

Ψιψίνα. Της μιλά και της εξομολογείται –τόρα που δεν ακούει κανείς!– γιατί αυτός, ένας ενήλικας, την αγαπά παρά τις ζημιές που κάνει και γιατί πάντα θα την προστατεύει.

- ✓ Τα λόγια του αυτά πρέπει **να ακουστούν δυνατά** σε όσους είναι φίλοι της Ψιψίνας, σε όσους μοιράζονται τη σελίδα της. Για αυτό μπειτε στη θέση του και κάντε μια τελική ανάρτηση με την εξομολόγησή του! Θα είναι ένας ακόμη τρόπος να δείξετε μέσα από τα λόγια του στοιχεία του χαρακτήρα της Ψιψίνας.

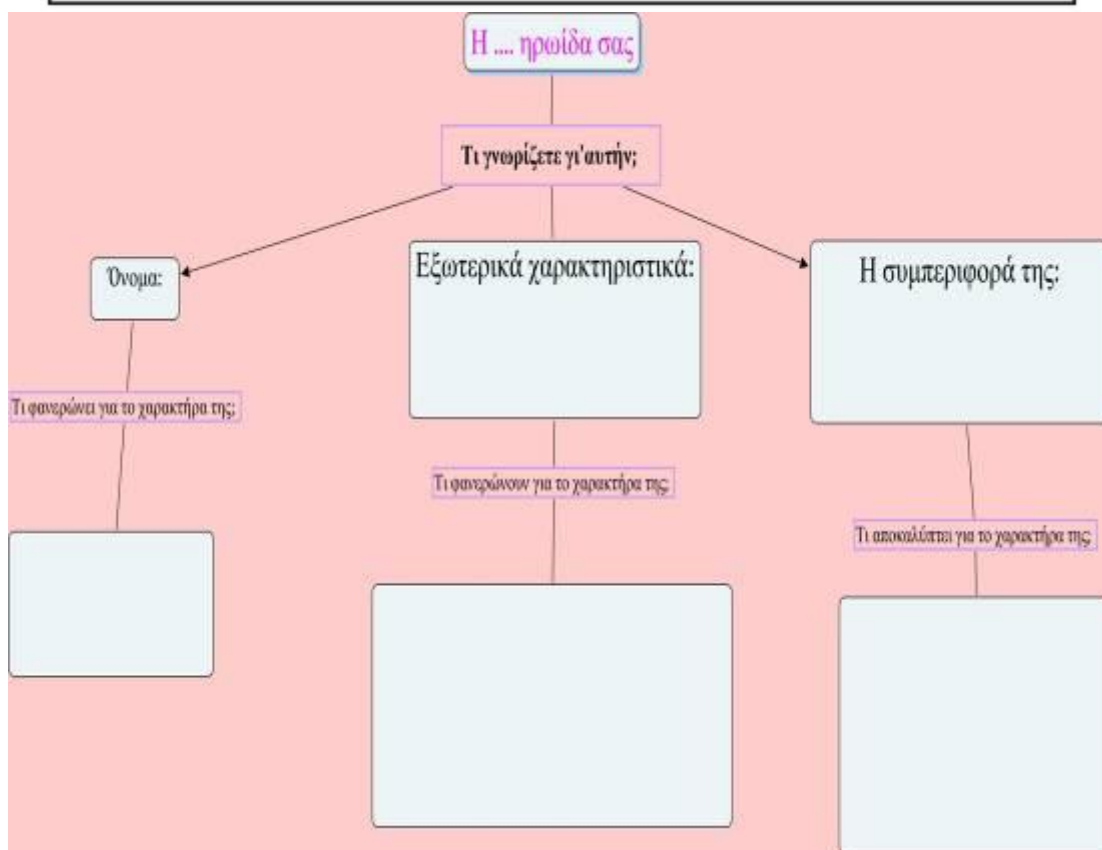
2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Β

«Αυτή είναι η Νίνα!»

➤ Ας ξεκινήσουμε τη γνωριμία με τη Νίνα, τη σκυλίτσα της αφηγήτριας στο διήγημα της Λιλής Ζωγράφου που διαβάσατε. Οι δραστηριότητές σας θα σας βοηθήσουν να την παρουσιάσετε και στους συμμαθητές σας. Και τι το καλύτερο από το να τη γνωρίσουν στο τέλος από το προφίλ της που εσείς θα δημιουργήσετε!

- ✓ Πάμε λοιπόν στο κείμενο φυσικά και αφού το διαβάσετε προσεκτικά και συζητήσετε μεταξύ σας για τη Νίνα και τη συμπεριφορά της, μπορείτε να συμπληρώσετε τον παρακάτω εννοιολογικό χάρτη και να έχετε έτσι μια πρώτη εικόνα για τον χαρακτήρα της Νίνας.

- ✓ Υπάρχει κάποιο άλλο χαρακτηριστικό που θα θέλατε να προσθέσετε στο παραπάνω σχήμα και που νομίζετε ότι βοηθά να καταλάβουμε τον χαρακτήρα της Νίνας;

👉 Σας θυμίζω ότι στο Wiki του μαθήματος και στη σελίδα της ομάδας σας μπορείτε να βρείτε επιπλέον υλικό από ιστοσελίδες που σας προτείνω για τους μικρούς σας φίλους, να προσθέσετε τα σχόλιά σας για αυτούς, να αναρτάτε σχετικό υλικό· όλα αυτά σίγουρα θα σας βοηθήσουν να διαμορφώσετε το προφίλ του ήρωά σας στο τέλος και να είστε πειστικοί στην παρουσίασή του.

- Άλλος ένας τρόπος για να κατανοήσετε και να παρουσιάσετε πιο πειστικά το προφίλ της Νίνας είναι να παρατηρήσετε πώς “ζωντάνεψε” ο χαρακτήρας της Νίνας

από τη συγγραφέα. Πώς έγινε η Νίνα ένας “πιστευτός” χαρακτήρας μέσα από τα λόγια της αφηγήτριας κυρίως και των άλλων προσώπων του κειμένου;

- ✓ Εντοπίστε στο κείμενό σας τους χαρακτηρισμούς –επίθετα, ουσιαστικά, φράσεις– που αποδίδει στη Νίνα η αφηγήτρια της ιστορίας και τα άλλα πρόσωπα, ο καταστηματάρχης και οι άλλοι Γάλλοι που τη βλέπουν στο δρόμο. Μπορείτε, αφού αντιγράψετε το κείμενό σας σε ένα έγγραφο, να χρωματίζετε με διαφορετικό χρώμα τους χαρακτηρισμούς καθενός (με το εργαλείο «χρώματα γραμματοσειράς»), ώστε στο τέλος να φανούν ξεκάθαρα τα χαρακτηριστικά της Νίνας που ο καθένας της αποδίδει.
- ✓ Στο τέλος μπορείτε να κρατήσετε ή όχι –αν συμφωνείτε ή διαφωνείτε– κάποια από αυτά τα χαρακτηριστικά για τη δημιουργία του προφίλ της σκυλίτσας.
- ✓ Ο παρακάτω πίνακας μπορεί να σας βοηθήσει για να συγκεντρώσετε τους διαφορετικούς χαρακτηρισμούς:

Χαρακτηρισμοί που αποδίδονται στη Νίνα	
Από την αφηγήτρια	Από τα άλλα πρόσωπα

- Μετά από τόσες δραστηριότητες για τη Νίνα μπορείτε να την παρουσιάσετε και στους συμμαθητές σας. Τι το καλύτερο από το να δημιουργήσετε το προφίλ της! Πού; Μα, στο Fakebook! Ναι, σωστά το έγραψα!! Στο Fakebook. Και με τα γνωστά σας μέσα: εικόνα, όνομα, ημερομηνία γέννησης, post, σχόλια, like, φίλους.

- ✓ Στη θέση της εικόνας μπορείτε να αναρτήσετε μια που θα την αντιπροσωπεύει απόλυτα και που θα την έχετε δημιουργήσει αποκλειστικά εσείς με λέξεις που τη χαρακτηρίζουν. Στη σελίδα <http://www.tagxedo.com/> και πηγαίνοντας στην επιλογή create μπορείτε να δημιουργήσετε την εικόνα της ηρωίδας σας.
- ✓ Και σίγουρα η πρώτη ανάρτησή σας θα πρέπει να είναι μία παρουσίαση του χαρακτήρα της. Μιλήστε λοιπόν για αυτήν διεξοδικά και πειστικά για να τη γνωρίσουν και οι συμμαθητές σας. Δείτε ξανά και τον εννοιολογικό χάρτη που είχατε συμπληρώσει στην πρώτη σας δραστηριότητα.
- ✓ Έχετε αντίρρηση ότι ένας από τους “φίλους” στη σελίδα της Νίνας θα πρέπει να είναι η αφηγήτρια; Ας τις φανταστούμε σε μια βόλτα τους στο χωριό με τη Νίνα στην αγκαλιά –φυσικά– της αφηγήτριας, μετά τις μάταιες προσπάθειες να περπατήσει στο χώμα και στις πέτρες. Η αφηγήτρια της μιλά και της εξομολογείται γιατί αυτή ως ενήλικη την κατανοεί και τη δικαιολογεί, **γιατί την αγαπά** παρά τον δύστροπο χαρακτήρα της και **γιατί πάντα θα την προστατεύει**.
- ✓ Τα λόγια της αυτά πρέπει **να ακουστούν δυνατά** σε όσους είναι φίλοι της Νίνας, σε όσους μοιράζονται τη σελίδα της. Για αυτό μπειτε στη θέση της αφηγήτριας και κάντε μια τελική ανάρτηση με την εξομολόγησή της! Θα είναι ένας ακόμη τρόπος να δείξετε μέσα από τα λόγια του στοιχεία του χαρακτήρα της Νίνας.

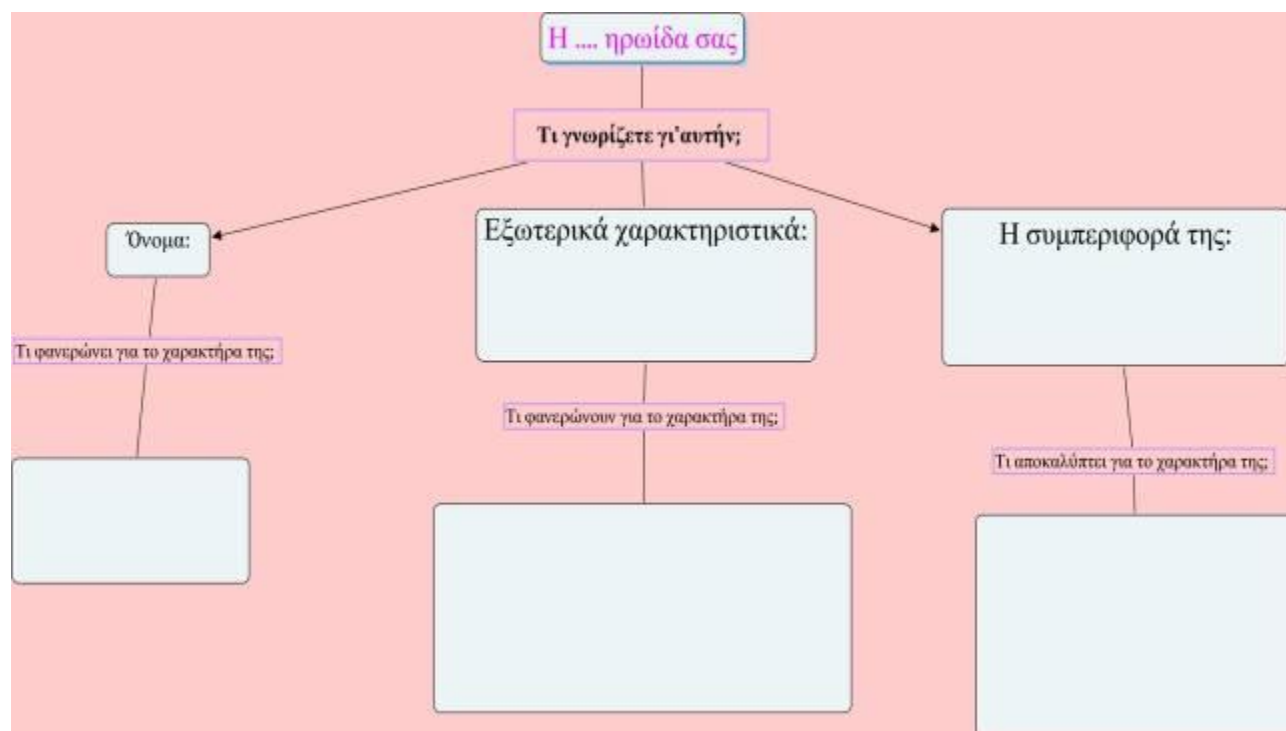
2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Γ

«Αυτή είναι η Βαγγελιώ-δεν-είσαι-εντάξει!»

➤ Ας ξεκινήσουμε τη γνωριμία με τη Βαγγελιώ-δεν-είσαι-εντάξει, τη γάτα του αφηγητή στο διήγημα του Γιώργου Σκαμπαρδώνη που διαβάσατε. Οι δραστηριότητές σας θα σας βοηθήσουν να την παρουσιάσετε και στους συμμαθητές σας. Και τι το καλύτερο από το να τη γνωρίσουν στο τέλος από το προφίλ της που εσείς θα δημιουργήσετε!

- ✓ Πάμε λοιπόν στο κείμενο φυσικά και αφού το διαβάσετε προσεκτικά και συζητήσετε μεταξύ σας για τη Βαγγελιώ-δεν-είσαι-εντάξει και τη συμπεριφορά της μπορείτε να συμπληρώσετε τον παρακάτω εννοιολογικό χάρτη και να έχετε έτσι μια πρώτη εικόνα για τον χαρακτήρα της Βαγγελιώ-δεν-είσαι-εντάξει:

- ✓ Υπάρχει κάποιο άλλο χαρακτηριστικό που θα θέλατε να προσθέσετε στο παραπάνω σχήμα και που νομίζετε ότι βοηθά να καταλάβουμε τον χαρακτήρα της Βαγγελιώς-δεν-είσαι-εντάξει;

☝ Σας θυμίζω ότι στο Wiki του μαθήματος και στη σελίδα της ομάδας σας μπορείτε να βρείτε επιπλέον υλικό από ιστοσελίδες που σας προτείνω για τους μικρούς σας φίλους, να προσθέσετε τα σχόλιά σας για αυτούς, να αναρτάτε υλικό σχετικό· όλα αυτά σίγουρα θα σας βοηθήσουν να διαμορφώσετε το προφίλ του ήρωά σας στο τέλος και να είστε πειστικοί στην παρουσίασή του.

➤ Άλλος ένας τρόπος για να κατανοήσετε και να παρουσιάσετε πιο πειστικά το προφίλ της Βαγγελιώς-δεν-είσαι-εντάξει είναι να παρατηρήσετε πώς “ζωντάνεψε” ο χαρακτήρας της από τον συγγραφέα. Πώς έγινε η Βαγγελιώ-δεν-είσαι-εντάξει ένας “πιστευτός” χαρακτήρας μέσα από τα λόγια του αφηγητή;

- ✓ Εντοπίστε στο κείμενό σας τα επίθετα –μόνα τους ή σε ονοματική φράση–, τα ρήματα και τα επιρρήματα που χρησιμοποιεί ο Σκαμπαρδώνης για να παρουσιάσει τις κινήσεις της γάτας και το ριψοκίνδυνο παιχνίδι της. Μπορείτε, αφού αντιγράψετε το κείμενό σας σε ένα έγγραφο, να χρωματίζετε με διαφορετικό χρώμα (με το εργαλείο «χρώματα γραμματοσειράς») το κάθε στοιχείο, ώστε στο τέλος να φανεί ο ρόλος του καθενός για την περιγραφή των κινήσεών της.
- ✓ Στο τέλος μπορείτε να κρατήσετε ή όχι –αν συμφωνείτε ή διαφωνείτε– κάποια από αυτά τα χαρακτηριστικά για τη δημιουργία του προφίλ της γάτας.
- ✓ Ο παρακάτω πίνακας μπορεί να σας βοηθήσει για να συγκεντρώσετε τους διαφορετικούς χαρακτηρισμούς:

Λέξεις και φράσεις που χαρακτηρίζουν τη Βαγγελιώ και το ριψοκίνδυνο παιχνίδι της

Επίθετα- ονοματικές φράσεις	Ρήματα	Επιρρήματα

➤ Μετά από τόσες δραστηριότητες για τη Βαγγελιώ-δεν-είσαι-εντάξει μπορείτε να την παρουσιάσετε και στους συμμαθητές σας. Τι το καλύτερο από το να δημιουργήσετε το προφίλ της! Πού; Μα, στο Fakebook! Ναι, σωστά το έγραψα!! Στο [Fakebook](#). Και με τα γνωστά σας μέσα: εικόνα, όνομα, ημερομηνία γέννησης, post, σχόλια, like, φίλους.

- ✓ Στη θέση της εικόνας μπορείτε να αναρτήσετε μια που θα την αντιπροσωπεύει απόλυτα και που θα την έχετε δημιουργήσει αποκλειστικά εσείς με λέξεις που τη χαρακτηρίζουν. Στη σελίδα <http://www.tagxedo.com/> και πηγαίνοντας στην επιλογή create μπορείτε να δημιουργήσετε την εικόνα της ηρωίδας σας.
- ✓ Και σίγουρα η πρώτη ανάρτησή σας θα πρέπει να είναι μία παρουσίαση του χαρακτήρα της. Μιλήστε λοιπόν για αυτήν διεξοδικά και πειστικά για να τη

γνωρίσουν και οι συμμαθητές σας. Δείτε ξανά και τον εννοιολογικό χάρτη που είχατε συμπληρώσει στην πρώτη σας δραστηριότητα.

- Έχετε αντίρρηση ότι ένας από τους “φίλους” στη σελίδα της Βαγγελιώς-δεν-είσαι-εντάξει πρέπει να είναι ο αφηγητής της ιστορίας; Ας τον φανταστούμε μετά το θάνατο της γάτας του να της μιλά νοερά και να **σχολιάζει το επικίνδυνο παιχνίδι της**, δείχνοντας αυτός ένας άνθρωπος να προσπαθεί **να το εξηγήσει**, αλλά και **να το κατανοήσει**.

- ✓ Τα λόγια του αυτά πρέπει **να ακουστούν δυνατά** σε όσους είναι φίλοι της Βαγγελιώς-δεν-είσαι-εντάξει, σε όσους μοιράζονται τη σελίδα της. Για αυτό μπειτε στη θέση του αφηγητή και κάντε μια τελική ανάρτηση με την εξομολόγησή του! Θα είναι ένας ακόμη τρόπος να δείξετε μέσα από τα λόγια του στοιχεία του χαρακτήρα της Βαγγελιώς-δεν-είσαι-εντάξει.

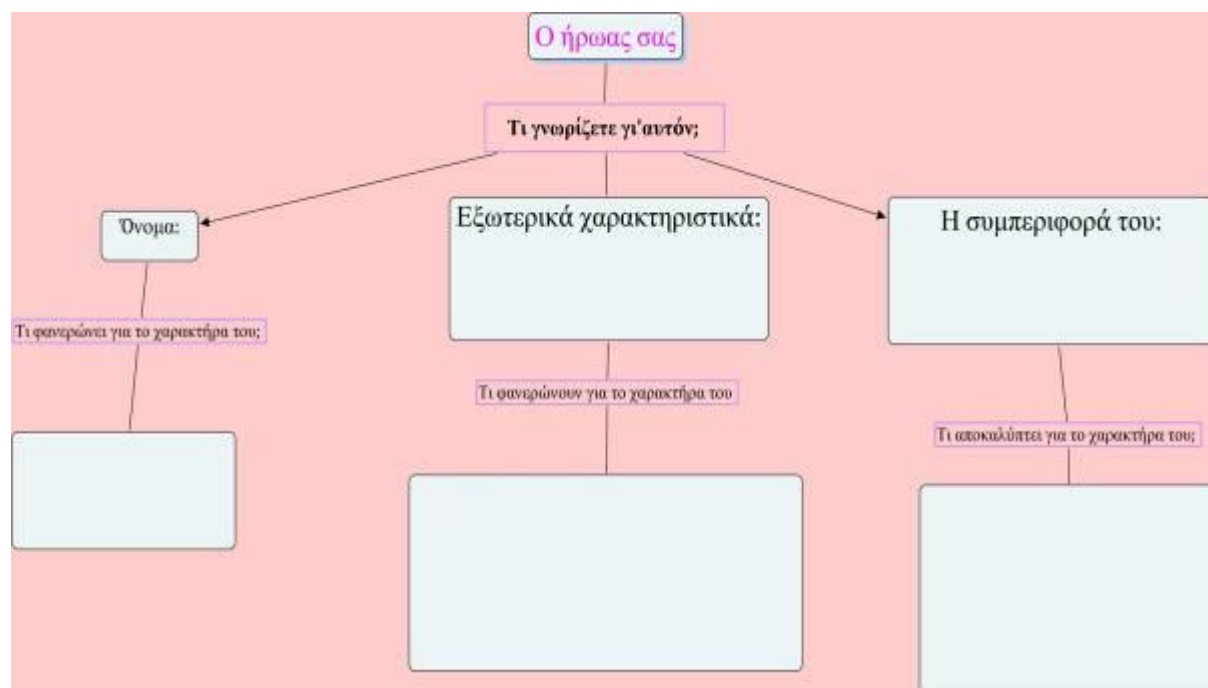
2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Δ

«Αυτός είναι ο Καπιτάνιος!»

➤ Ας ξεκινήσουμε τη γνωριμία με τον Καπιτάνιο, τον σκύλο της οικογένειας του αφηγητή στο διήγημα του Στράτη Μυριβήλη που διαβάσατε. Οι δραστηριότητές σας θα σας βοηθήσουν να τον παρουσιάσετε και στους συμμαθητές σας. Και τι το καλύτερο από το να τον γνωρίσουν στο τέλος από το προφίλ του που εσείς θα δημιουργήσετε!

- ✓ Πάμε, λοιπόν, στο κείμενο φυσικά και αφού το διαβάσετε προσεκτικά και συζητήσετε μεταξύ σας για τον Καπιτάνιο και τη συμπεριφορά του, μπορείτε να συμπληρώσετε τον παρακάτω εννοιολογικό χάρτη και να έχετε έτσι μια πρώτη εικόνα για τον χαρακτήρα του:

- ✓ Υπάρχει κάποιο άλλο χαρακτηριστικό που θα θέλατε να προσθέσετε στο παραπάνω σχήμα και που νομίζετε ότι βοηθά να καταλάβουμε τον χαρακτήρα του Καπιτάνιου;
 - ☞ Σας θυμίζω ότι στο Wiki του μαθήματος και στη σελίδα της ομάδας σας μπορείτε να βρείτε επιπλέον υλικό από ιστοσελίδες που σας προτείνω για τους μικρούς σας φίλους, να προσθέσετε τα σχόλιά σας για αυτούς, να αναρτάτε υλικό σχετικό· όλα αυτά σίγουρα θα σας βοηθήσουν να διαμορφώσετε το προφίλ του ήρωά σας στο τέλος και να είστε πειστικοί στην παρουσίασή του.
- Άλλος ένας τρόπος για να κατανοήσετε και να παρουσιάσετε πιο πειστικά το προφίλ του Καπιτάνιου είναι να παρατηρήσετε πώς “ζωντάνεψε” ο χαρακτήρας του από τον συγγραφέα. Πώς έγινε ο Καπιτάνιος ένας “πιστευτός” χαρακτήρας μέσα από τα λόγια του αφηγητή;
 - ✓ Εντοπίστε στο [κείμενό σας](#) τα σημεία στα οποία ο αφηγητής μας δίνει με αφήγηση τη συμπεριφορά του Καπιτάνιου προς τα παιδιά, τα παιχνίδια που έκαναν μαζί. Μπορείτε, αφού αντιγράψετε το κείμενό σας σε ένα έγγραφο, να τα χρωματίζετε (με το εργαλείο «χρώματα γραμματοσειράς»), ώστε να ξεχωρίσει στο κείμενο το δέσιμο που είχε ο Καπιτάνιος με τα παιδιά και να αποδώσετε στοιχεία του χαρακτήρα του.
 - ✓ Ο παρακάτω πίνακας μπορεί να σας βοηθήσει για να συγκεντρώσετε τα σημεία αυτά και τα στοιχεία του χαρακτήρα του:

Σημεία αφήγησης της συμπεριφοράς του Καπιτάνιου

Η συμπεριφορά του στα παιδιά	Τα παιχνίδια που έκανε με τα παιδιά

➤ Μετά από τόσες δραστηριότητες για τον Καπιτάνιο μπορείτε να τον παρουσιάσετε και στους συμμαθητές σας. Τι το καλύτερο από το να δημιουργήσετε το προφίλ του! Πού; Μα, στο Fakebook! Ναι, σωστά το έγραψα!! Στο [Fakebook](#). Και με τα γνωστά σας μέσα: εικόνα, όνομα, ημερομηνία γέννησης, post, σχόλια, like, φίλους.

- ✓ Στη θέση της εικόνας μπορείτε να αναρτήσετε μια που θα τον αντιπροσωπεύει απόλυτα και που θα την έχετε δημιουργήσει αποκλειστικά εσείς με λέξεις που τον χαρακτηρίζουν. Στη σελίδα <http://www.tagxedo.com/> και πηγαίνοντας στην επιλογή create μπορείτε να δημιουργήσετε την εικόνα του ήρωά σας.
- ✓ Και σίγουρα η πρώτη ανάρτησή σας θα πρέπει να είναι μία παρουσίαση του χαρακτήρα του. Μιλήστε, λοιπόν, για αυτόν διεξοδικά και πειστικά για να τον γνωρίσουν και οι συμμαθητές σας. Δείτε ξανά και τον εννοιολογικό χάρτη που είχατε συμπληρώσει στην πρώτη σας δραστηριότητα.

- Έχετε αντίρρηση ότι ένας από τους “φίλους” στη σελίδα του Καπιτάνιου πρέπει να είναι ο πατέρας; Μετά το τέλος του Καπιτάνιου, ο πατέρας μένει μόνος του στη Δαφνούσα, αφού έχει διώξει και τον γιο του, τον αφηγητή της ιστορίας. Ας τον φανταστούμε να σκέφτεται τον Καπιτάνιο και **να του μιλά** νοερά **για όλη την αγάπη και την ευγνωμοσύνη** που ένιωθε για αυτόν, αυτός ένας ενήλικας, αλλά και **για τη δύσκολη απόφαση** που έπρεπε να πάρει.
- ✓ Τα λόγια του αυτά πρέπει **να ακουστούν δυνατά** σε όσους είναι φίλοι του Καπιτάνιου, σε όσους μοιράζονται τη σελίδα του. Για αυτό μπειτε στη θέση του πατέρα και κάντε μια τελική ανάρτηση με την εξομολόγησή του! Θα είναι ένας ακόμη τρόπος να δείξετε μέσα από τα λόγια του στοιχεία του χαρακτήρα του Καπιτάνιου.

Φύλλο ετεροαξιολόγησης

Κριτήρια	Πολύ	Αρκετά	Λίγο	Καθόλου
Ήταν επαρκής η εικόνα του ζώου του κειμένου έτσι όπως την παρουσίασε η ομάδα;				
Πιστεύετε ότι χρησιμοποίησε η ομάδα ικανοποιητικά τις δυνατότητες των ψηφιακών εργαλείων;				
Σας φάνηκε ότι οι εργασίες ήταν αποτέλεσμα αμοιβαίας συνεισφοράς όλων των μελών της ομάδας και ανταλλαγής απόψεων;				

- ✓ Ποιο στοιχείο από την εργασία κάθε ομάδας θα υιοθετούσατε και εσείς σε επόμενη εργασία σας;
- ✓ Ποιο στοιχείο από τις εργασίες των συμμαθητών σας θα αλλάζατε οπωσδήποτε;

Φύλλο αυτοαξιολόγησης

Κριτήρια	Πολύ ικανοποιητικά	Αρκετά ικανοποιητικά	Λίγο ικανοποιητικά
Πώς πιστεύω ότι συνεργάστηκε η ομάδα μου;			
Δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε			
Ποιες αλλαγές θα ήθελα να γίνουν στην εργασία μου με μια ομάδα στο μέλλον;			

Z. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Αντιγράφω από το συνταγμένο σενάριο και υιοθετώ την πρόταση που είχε κατατεθεί και εκεί: «Το σενάριο θα μπορούσε να επεκταθεί και σε άλλα θέματα σχετικά με τη συμβίωση του ανθρώπου με τα ζώα και συγκεκριμένα με την αντίθετη από αυτή που μελέτησαν συμπεριφορά εκ μέρους του ανθρώπου. Η κακοποίηση των ζώων είναι θέμα που θίγεται σε κείμενα στο λογοτεχνικό ανθολόγιο της Β΄ Γυμνασίου και συγκεκριμένα στον “Λύκο” του Έρμαν Έσσε και το “Άνθρωποι και δελφίνια” του Αντώνη Σουρούνη.

Ως επέκταση του σεναρίου, επίσης, θα μπορούσαν οι μαθητές να δραστηριοποιηθούν και εκτός σχολείου και να επικοινωνήσουν με φιλοζωικές οργανώσεις, με τον Δήμο στον οποίο ανήκει το σχολείο τους ή γειτονικούς Δήμους, προκειμένου με συνέντευξη που θα πάρουν από τους υπευθύνους να αναπτύξουν τον προβληματισμό τους για τα αδέσποτα ζώα, την παρουσία τους στην πόλη και τη δράση των παραπάνω φορέων».

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Κατά την εφαρμογή συναντήσαμε προβλήματα με τη χρήση των ηλεκτρονικών εργαλείων, γιατί το εργαστήριο δεν ήταν πάντα διαθέσιμο. Επίσης, οι ώρες που είχαμε στη διάθεσή μας δεν ήταν αρκετές για τις δραστηριότητες των φύλλων εργασίας. Πάντως, οι μαθητές φάνηκε ότι απόλαυσαν την ενασχόληση με αυτό το θέμα και τις περιπέτειες των ηρώων τους.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Φραντζεσκάκης, Γ. 2011. *Φιλόζωος ή μισάνθρωπος*; Αθήνα: Μελάρι.